

NBO-004-014201 Seat No. _____

B. Ed. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May - 2017

**C.C. - 3 : Philosophical & Sociological
Foundation of Education**

Faculty Code : 004

Subject Code : 014201

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નનો ટૂંકમાં જવાબ આપો : 16
- (1.1) કેળવણીની કોઈ પણ એક વ્યાખ્યા આપો.
- (1.2) ઔપચારિક અને અનૌપચારિક કેળવણી એટલે શું ?
- (1.3) શૈક્ષણિક તત્ત્વજ્ઞાન એટલે શું ?
- (1.4) નિ:શસ્ત્રીકરણનો અર્થ આપી બે જરૂરિયાત જણાવો.
- (1.5) શાંતિ સ્થાપવાના બે શાળેય કાર્યક્રમો જણાવો.
- (1.6) ડૉ. રાધાકૃષ્ણએ આપેલી કેળવણીની સંકલ્પના લખો.
- (1.7) લોકશાહીના ચાર ધ્યેયો લખો.
- (1.8) સંસ્કૃતિના વિકાસ માટે બે શાળાકીય પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
- 2 નીચેનામાંથી કોઈ પણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 24
- (2.1) કેળવણી પર અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો.
- (2.2) ગાંધીજીના મતે શિક્ષણની સંકલ્પના, ધ્યેયો અને અભ્યાસક્રમ જણાવો.
- (2.3) તત્ત્વજ્ઞાન અને કેળવણીની સંકલ્પના અને તેની વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
- (2.4) આંતરરાષ્ટ્રીય સમજનો અર્થ અને જરૂરિયાત લખો.
- (2.5) આદર્શવાદની દૃષ્ટિએ શિક્ષણનો અર્થ, ધ્યેયો અને ગુરુ-શિષ્ય સંબંધો જણાવો.
- (2.6) માનવઅધિકારનો અર્થ અને સ્વરૂપ જણાવો.

- (2.7) આંતરરાષ્ટ્રીય સહકાર માટે શાળા શું કરી શકે ?
 (2.8) લોકશાહીનો અર્થ અને તેના આધાર સ્તંભો વિશે ચર્ચા કરો.
 (2.9) સાંસ્કૃતિક વારસો એટલે શું ? તેમાં કઈ-કઈ બાબતો સમાવી શકાય ?
 (2.10) બિનસાંપ્રદાયિકતાનો અર્થ અને જરૂરિયાત જણાવો.

3 નીચેનામાંથી કોઈ પણ છ પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ આપો : **30**

- (3.1) ભારતીય રાજ્યબંધારણ : આમુખ અને શિક્ષણની કલમો વિશે ચર્ચા કરો.
 (3.2) રાષ્ટ્રીય ઐક્ય એટલે શું ? તેને જોડનારાં અને તોડનારાં પરિબલો જણાવો.
 (3.3) પ્રકૃતિવાદનો સંપૂર્ણ-મુદ્દાસર પરિચય આપો.
 (3.4) વ્યવહારવાદ એ વાસ્તવવાદથી કઈ રીતે જુદો પડે છે ? ચર્ચા.
 (3.5) મૂલ્યશિક્ષણ : અર્થ અને અભિગમો સમજાવો.
 (3.6) સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
 (3.7) સ્ત્રી કેળવણીનું મહત્ત્વ અને તેને વ્યાપક બનાવવા શું-શું કરી શકાય ?
 (3.8) વિવેકાનંદના કેળવણી અને તત્ત્વચિંતનના વિચારો વિશે નોંધ લખો.

ENGLISH VERSION

1 Write all following answers briefly : **16**

- (1.1) Write any definition of education.
 (1.2) What is formal and informal education ?
 (1.3) What is educational philosophy ?
 (1.4) Give meaning of disarmament and write about two need of it.
 (1.5) Give two school program to establish peace.
 (1.6) Write about the concept of education given by Dr. Radhakrishnan.
 (1.7) Write four aims of democracy.
 (1.8) Write about two school activities for development of culture.

- 2** Write answers from the following : (any **eight**) **24**
- (2.1) Discuss factors affecting education.
 - (2.2) Give concept, aims and syllabus of education according to Gandhiji.
 - (2.3) Write about concept of philosophy and education. What is relation between them ?
 - (2.4) Write the meaning of international understanding and need of it.
 - (2.5) Give meaning and aims of education with reference to idealism and give relation between Guru and disciple. (relation between teacher and student).
 - (2.6) Write about meaning and form of human rights.
 - (2.7) What can school do for international co-operation ?
 - (2.8) Discuss the meaning of democracy and pillars of it.
 - (2.9) What is cultural heritage ? What can be included in it ?
 - (2.10) Give the meaning of secularism and need of it.
- 3** Write answers of the following questions in detail : **30**
(any **six**)
- (3.1) Discuss about Indian Constitution, Prologue and Educational clauses.
 - (3.2) What is national integration ? Discuss the factors affecting integration and segregation.
 - (3.3) Give complete introduction of naturalism.
 - (3.4) Discuss how pragmatism differ from realism.
 - (3.5) Explain value education meaning and approach.
 - (3.6) Clarify the difference between culture and civilization.
 - (3.7) Write about importance of woman education and what can be done to spread it.
 - (3.8) Write a note on educational and philosophical thoughts of Vivekanand.